

Nadia LOENDERS

Zangeres en dirigente

Haar carrière deelt ze in in periodes van acht jaar. Eerst zong Nadia LOENDERS (45) zo lang bij het VRT-radiokoor, daarna gaf ze les in Londerzeel en zong ze solo. De voorbije acht jaar is ze dan weer koordirigente in Nederland en geeft ze les in Koersel bij Beringen. De rode draad voor Loenders is echter altijd bezieling, ook in de spirituele zin van dat woord.

‘De stem is een weerspiegeling van de ziel’

Jan COLLA

Centraal in de woonkamer van het gezin Simons-Loenders in het Limburgse Lummen staat een zwarte vleugelpiano. „Mijn man Jos en ik zijn allebei beroepsmuzikanten, maar dat betekent niet dat het hier altijd over muziek gaat”, zegt Nadia Loenders. „Thuis geniet ik van mijn gezin. Dat is als het ware mijn hobby. En op zondag doe ik de hele dag het huishouden, het liefst zelfs in alle rust en stilte.”

-Wie is Nadia Loenders?

Ik ben in 1967 geboren in Turnhout, als enig kind. Ik liep er school op het Heilig Graf. Bij de zusters liggen de wortels van mijn religieuze gevoeligheid, denk ik. Als kind droomde ik ervan pianiste of muzikante te worden, al begon ik pas op mijn dertiende met muziek. Maar toen vloog ik er ook zo diep in dat het een enkel ticket was: ik kon niet meer terug. In de kunsthumaniora studeerde ik piano, daarna trok ik voor muziekschrijftuur naar het conservatorium. Toen ik 23 jaar was, deed ik examens als zangeres voor het VRT-koor. Tot mijn verbazing was ik meteen geslaagd.

-Kreeg u de passie voor muziek van thuis uit mee?

Ik weet niet waar die prikkel precies vandaan komt. Mijn moeder luisterde met veel respect naar klassieke muziek, mijn vader zat helemaal in het lichtere genre. Het was hun bedoeling om me te laten studeren, en daar bedoelden ze niet het conservatorium mee. Ze associeerden de muziekwereld met het ‘artistieke’ milieu – wat niet klopt.

Ik vrees dat onze kinderen wat tegenzin hebben om voor dezelfde job te kiezen. Zij zien ook de mindere kanten, het vele avond- en weekendwerk. Lode is achttien, Eva zeventien. Moeilijk te voorspellen wat ze gaan doen, maar op dit moment zien ze meer in een job van negen tot vijf.

-U dirigeert een koor in Lummen en drie koren in Nederland. Zijn er grote cultuurverschillen?

Ik mag niet veralgemenen, maar in het Nederland dat ik ken – Noord-Brabant en Limburg – heb ik het gevoel dat mensen meer samenleven. Misschien is het omdat ze minder woonruimte hebben dat ze de behoefte hebben om samen buiten plaats te zoeken. Bij ons wordt nog veel piramidaal gedacht, ginds meer in team. Ik leid onder meer een koor met tachtig mannen.

Die zijn allemaal erg betrokken. Hier zeg ik snel: „Nu zingen we dit stuk.” Daar kun je niet zomaar een nieuw werk opleggen.

-Je koor in Sittard-Geleen is verbonden aan de protestantse gemeenschap. Beïnvloedt dat je kijk op zingeving?

Wij stellen hier nogal snel dingen in vraag, dat gebeurt ginds minder. En de overwegingen in hun Kerk gaan voor mij dieper, dat mis ik hier soms. Je ziet dat ook als we liederen kiezen voor een dienst. De koorleden gaan grondig na of elk lied ook inhoudelijk past in de woorddienst.

In die gemeenschap ontstond ook het *Requiem van Twijfel en Troost* dat ik componeerde. Het is een stuk voor koor en orkest met spirituele teksten van Linda Opheide, die oplossingen zoekt in het ‘ik’, en religieuze teksten van de Nederlandse dominee Steven Fuite, die antwoorden vindt bij God. Het koor had het eerst moeilijk met de teksten die niet van Fuite kwamen. „Als je gelooft in God, waarom zoek je dan de antwoorden bij jezelf?” Voor mij is het geloof een filter, een tussenverhaal tussen jezelf en wat er in ons leven gebeurt. Het geeft me kracht en rust.

-Uw Requiem is onlangs uitgevoerd in Hasselt door koor, orkest en solisten, onder meer Hubert Damen (Witse). Hoe ontstond het?

Ik wilde al langer een religieus werk schrijven, maar dan zonder Latijn of Bijbelfragmenten. Ik had nood aan teksten die het geloof op een diepe maar tegelijk jonge manier bij de mensen brengen. In 2005 bracht een van mijn leerlingen, een protestantse uit het Brusselse, me in contact met dominee Fuite. Hij gaf me de tekst *Struikelsteen in de woestijn*. In twee dagen tijd had ik daar muziek bij gecomponeerd. Het ging vanzelf. Rond dezelfde tijd kreeg ik teksten van Linda Opheide, ook een Lummense, waarin ze het verlies van haar zus en broer verwerkt. Uiteindelijk groeide het

Nadia Loenders: „Muzikale harmonie is volmaakte harmonie.” © Mine Dalemans

requiem uit tot een dertienendelijk werk voor koor en harmonieorkest.

-Het requiem gaat vooral over afscheid nemen. Heeft dat te maken met het vroege overlijden van uw vader, toen u veertien was?

Ik moest afscheid van hem nemen midden in de puberteit en dat tekende mijn leven. Ik zag het verdriet van zijn ouders, die allebei kort daarna stierven, van mijn moeder en van mezelf. Op een half jaar tijd was ik, als enig kind, een heel stuk van mijn familie kwijt. Ik beleefde zeker een eenzame jeugd. Ook daarom vind ik mijn eigen gezin zo belangrijk: ik wil hen de waarde van een warm nest meegeven.

Ik denk wel eens dat er twee soorten mensen zijn: zij die nog niet, en zij die al wel afscheid moesten nemen van een echt dierbare. Die laatsten staan anders in het leven. Het is niet mijn bedoeling om altijd rond afscheid te werken, maar in zekere zin is het wel makkelijker om te musiceren

als je diep in de pijn kunt gaan. Dat levert heel intense muziek op, kijk naar de passiemuziek.

-Uw motto op uw website is De stem is de weerspiegeling van de ziel. Wat betekent dat?

De ziel is voor mij de binnenkant van de mens. Hoe die ‘ik’ zich voelt, hoor je aan iemands stem. Een stem reflecteert je diepste emoties en karakter. Je hoort het geluk en de rust die iemand al dan niet heeft. Dat heeft voor mij ook een religieuze betekenis. Groepen in muziek samenbrengen is voor mij een spiritueel gebeuren: streven naar muzikale harmonie is streven naar volmaakte harmonie.”

Wie het *Requiem van Twijfel en Troost* wil programmeren ten voordele van de Federatie Palliatieve Zorg, kan bij hen terecht: Toekomststraat 36, 1800 Vilvoorde, 02 255 30 40 of info@palliatief.be.